Культурны супрацiў у Беларусі

выпуск 43 (56)
25–31 кастрычніка 2021

«Сіл няма такіх, каб нас перадушыць».

Алесь Дудар

ЯК ДАПАМАГЧЫ ДЗЕЯЧАМ І ДЗЯЯЧКАМ КУЛЬТУРЫ

падтрымайце кампанію Save Our Songs

1. МАНІТОРЫНГ ПАРУШЭННЯЎ КУЛЬТУРНЫХ ПРАВОЎ І ПРАВОЎ ЧАЛАВЕКА Ў ДАЧЫНЕННІ ДА ДЗЕЯЧАЎ КУЛЬТУРЫ. СТУДЗЕНЬ-ВЕРАСЕНЬ 2021

Беларускі ПЭН падрыхтаваў чарговы маніторынг парушэнняў культурных правоў і правоў чалавека ў дачыненні да дзеячаў культуры. Гэты дакумент змяшчае статыстыку парушэнняў і падрыхтаваны на падставе абагульнення інфармацыі з адкрытых крыніц, камунікацыі з дзеячамі культуры за перыяд са студзеня па верасень 2021 года.

2. ПЕРАСЛЕД, ПРЫСУДЫ, КУЛЬТУРНАЯ ПАЛІТЫКА

Над Ігарам Кузняцовым, гісторыкам, адным з найлепшых выкладчыкаў БДУ, аўтарам 120 кніг, у тым ліку падручнікаў і вучэбна-метадычных дапаможнікаў, 27 кастрычніка адбыўся суд — ён цягнуўся адну хвіліну, справа дасланая на дапрацоўку. У той жа дзень яго звольнілі з БДУ. На навукоўца напісана 17 даносаў за публікацыі і рэпосты ў сацыяльных сетках.

Архіўнае фота

Зміцера Шыманскага, музыку, затрыманага 2 жніўня па арт. 342 КК — Арганізацыя ці актыўны ўдзел у групавых дзеяннях, якія груба парушаюць грамадскі парадак, асудзілі на тры гады абмежавання волі з накіраваннем у папраўчую ўстанову адкрытага тыпу («хімія») па арт 342 КК (арганізацыя і ўдзел у дзеяннях, што груба парушаюць грамадскі парадак) за гранне на дудзе на маршы 16 жніўня 2020 года.

Тэксты і выказванні Уладзіміра Мацкевіча — філосафа, метадолага, сузаснавальніка Лятучага ўніверсітэта, аўтара кніг і публікацый, — адпраўлены на экспертызу для выяўлення прыкметаў, накіраваных на распальванне расавай, нацыянальнай, рэлігійнай, або іншай сацыяльнай варожасці. Уладзіміра затрымалі 4 жніўня, прад'явілі абвінавачанне ў арганізацыі дзеянняў, якія груба парушаюць грамадскі парадак.

Арцемія Нікіценку 28 кастрычніка асудзілі на 15 сутак адміністратыўнага арышту за два белыя бранзалеты на адной руцэ і адзін чырвоны на другой.

Вадзіма Сарафанава асудзілі на 15 сутак адміністратыўнага арышту за бел-чырвона-белую стужку, прымацаваную да люстэрка задняга віду ў яго машыне.

Таццяну Аляшкевіч асудзілі на 13 сутак адміністратыўнага арышту за тое, што нібыта закідвала бел-чырвона-белыя стужкі на дрэвы.

3. ЖЫЦЦЁ Ў НЯВОЛІ

Уладзімір Гундар, краязнаўца і выдавец, ўтрымліваецца ў Брэсцкім СІЗА з вясны 2020 года. Ён не мае адной нагі, але перадаць пратэз яму не дазволілі, ён карыстаецца мыліцамі. Як і іншых палітвязняў, яго прызналі «схільным да экстрэмізму». У адным з лістоў да жонкі ён піша:
«Жыць мне не страшна, жыццё сваё люблю. Страшна не дажыць... Аб гэтым стараюся не думаць».

Ігар Банцэр, палітзняволены музыка, якому прысудзілі 1 месяц і 25 дзён калоніі за парушэнне турэмных правілаў, ізноў на «хіміі» — яго адвакатка абскардзіла рашэння суда аб замене пакарання на больш жорсткае.

4. ТВОРЧЫ СУПРАЦІЎ І КУЛЬТУРНЫ АКТЫВІЗМ

Што малююць зняволеныя за кратамі.

Алесь Пушкін

Марыя Каленік

(калажы Марыі Талстовай / Медыязона)

Лекцыя пра маляваныя дываны прайшла ў Варшаве.

Заняткі
Школы беларускай традыцыі
прайшлі ў Беластоку.

«Творчая кухня»
з шорт-лістарамі
прэміі Гедройца 2021
Артурам Клінавым
і Сяргеем Календам.

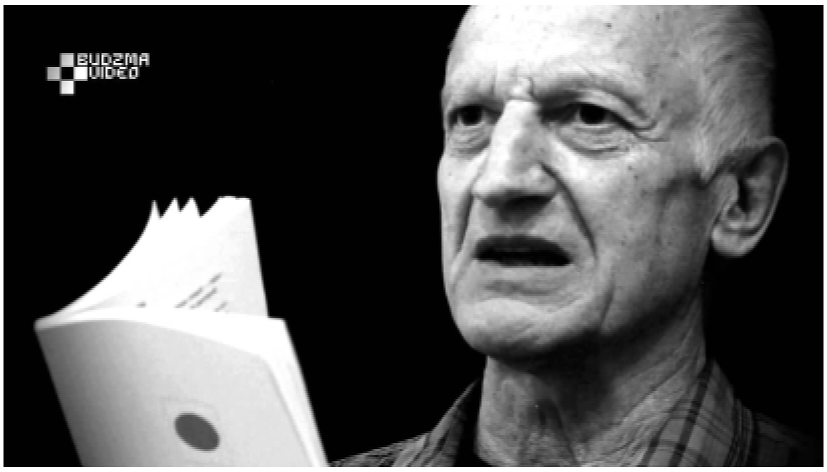

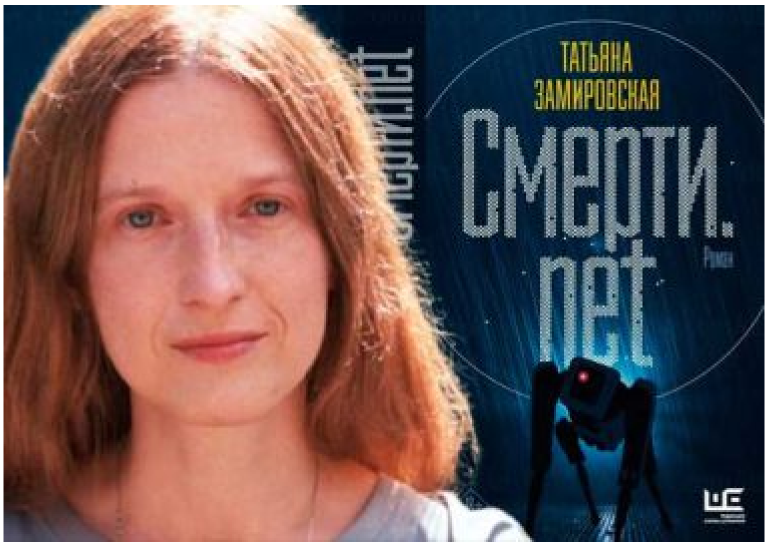
Гурт «Петля Пристрастия»,
лідар якога Ілля Чарапко-Самахвалаў
атрымаў 15 сутак адміністратыўнага
арышту за ўдзел у маршы ў 2020,
выпусціў новы альбом
«Не тот человек».
З 2020 года гурт не можа атрымаць
гастрольнае пасведчанне
для выступаў у Беларусі.

Ганна Хітрык,
колішняя акторка
Тэатра Янкі Купалы,
музыка, якая разам з сям'ёй
пераехала ў Ізраіль,
прэзентавала новы альбом
«Тень» —
першы пасля пераезду.

Вечар памяці **«Алесь Разанаў: невядомая велічыня»** адбыўся ў літаратурна-філасофскай кавярні ЗНО Беларускага Калегіюма ў анлайнавым фармаце.

Раман «Смерти.нет» **Таццяны Заміроўскай** <u>увайшоў у шорт-ліст</u> расейскай літаратурнай прэміі імя Андрэя Белага ў намінацыі «Проза».

Артысты Перамогі: <u>канцэрт</u> **Зісла Сляповіча** з яго студыі ў Нью-Ёрку.

Еўрарадыё выпусцілі фільм «**Сем шляхоў**», які распавядае пра лёсы беларусаў, што ў розны час вымушана пакінулі Беларусь, але засталіся з ёй сэрцам і думкамі.

У слонімскім драматычным тэатры — прэм’ера:
спектакль «**Чамаданны настрой**» па п’есе **Ганны Багачовай**.
Ён прысвечаны малодшым і старэйшым школьнікам і іх бацькам.

«Я і ёсць рэвалюцыя» аўтаркі **Юлі Арцёмавай** — новая кніга ад жаночай выдавецкай ініцыятывы «**Пфляўмбаўм**».

Беларусы Уроцлава <u>стварылі</u> дзіцячыя **моўныя курсы**, з мэтай далучыць дзяцей да беларускай нацыянальнай культуры, паглыбіць знаёмства з родным краем, беларускімі традыцыямі і фальклорам.

<u>Абвешчаныя</u> пераможцы прэміі Шэрмана.

Інтэрактыўны цэнтр жывой гісторыі — арганізаваны клубам Варгентторн, які яднае дзясяткі аматараў гісторыі розных узростаў і прафесій, — <u>адкрыўся</u> ў Віцебску.

Фота: Euroradio

Выстава плакатаў Уладзіміра Цэслера адкрылася ў Варшаве.

Міжнародная федэрацыя асацыяцый кінапрадзюсараў (FIAPF) пазбавіла кінафестываль «Лістапад» акрэдытацыі.

FIAPF
ACCREDITATION PROGRAMME
International Film Festivals

Ва Ўкраіне стварылі вялікі медыяпраект памяці расстраляных у 30-я гады беларускіх і ўкраінскіх паэтаў.

Гурт Pomidor/OFF выдаў новы сінгл «Развітанне з Радзімай» да «Ночы расстраляных паэтаў».

Вік Торр [Rostany] і Naka — «Магутны Божа».

Анімацыя Юліі Рудзіцкай.

На Сусветным Кангрэсе Беларусаў на розных дыскусійных панэлях сярод іншага абмяркоўвалі пытанні, датычныя беларускай культуры.

1937

Аўтар: Skroz Zmrok

Анлайн канцэрт
Вольнага Хора
«Не)РАССТРАЛЯНЫЯ».

Вольга Якубоўская,
«Ноч расстраляных паэтаў»

«Ноч паэтаў» прайшла ў дзясятках гарадоў па ўсім свеце.
У ноч з 29 на 30 кастрычніка 1937 года ва ўрочышчы Курапаты былі расстраляныя больш за 130 беларускіх дзяржаўных і культурных дзеячаў, сярод іх 22 літаратары.
Кожны год у гэты дзень у памяць пра загінулых творцаў у Курапатах праводзілася акцыя пад сімвалічнай назвай «Ноч расстраляных паэтаў», якую сёлета немагчыма было правесці праз небяспеку арыштаў.

5. ГАЛАСЫ АСОБАЎ

Наталля Лявонава, звольненая акторка Гродненскага абласнога драматычнага тэатра, якая вымушана пакінула краіну:

«Вельмі хочацца дадому, плачу кожны дзень. Боль вар'яцкі менавіта за Беларусь, бо тут шмат добрых людзей, выдатны горад, але там бацькі, сябры, мая Радзіма, мой дом, там усё. У нейкі момант я разумею, што там Беларусь у сабе яшчэ складаней захаваць, чым тут, вось такая парадаксальная штука. Там ты павінен жыць у акупацыі і прытрымлівацца рэжыму альбо знаходзіцца ў турме. Я нават гляджу, як многія беларусы перастаюць спрабаваць нешта рабіць і кажуць, што хочуць проста жыць шчасліва. Я нікога не абвінавачваю. Але для сябе вырашыла, што змагу жыць і быць сабой толькі тады, калі не перагарну гэтай старонкі і буду пастаянна хоць нешта рабіць. Я не забуду, я буду жыць з тым, з чым я прыехала».

Анжаліка Крашэўская, экс-дырэктарка Цэнтра візуальных і выканаўчых маствацтваў Art Corporation у вялікім матэр'яле, які паказвае ролю Цэнтра, асабліва праектаў Міжнародны фестываль «Лістапад» і Міжнародны форум тэатральнага мастацтва «ТеАрт», у развіцці беларускай культуры і фармаванні грамадзянскай супольнасці:

«Пра які прафесіяналізм у сферы культуры можа весціся? Калі ў нас думаюць не пра якасць, а пра колькасць мерапрыемстваў, калі прафесіяналізм замяняецца лаяльнасцю. Калі на працягу ўжо стольких гадоў у нас няма ні культурнай палітыкі, ні стратэгіі».

Сяргей Будкін, ініцыятар і мэнэджар шматлікіх культурных праектаў і праграм у Беларусі. Ініцыятар Фонда культурнай салідарнасці — цяпер Беларускай рады культуры:

«Медыя маглі б выступаць як умоўны калектыўны псіхатэрапеўт. Не проста паведамляць, але і ставіць пытанні, прымушаць разважляць. У сувязі з сучаснымі рэпрэсіямі будзе цікава дыскусія на тэму ахвяры і ка́та, як нам з імі быць».

6. МІЖНАРОДНАЯ САЛІДАРНАСЦЬ

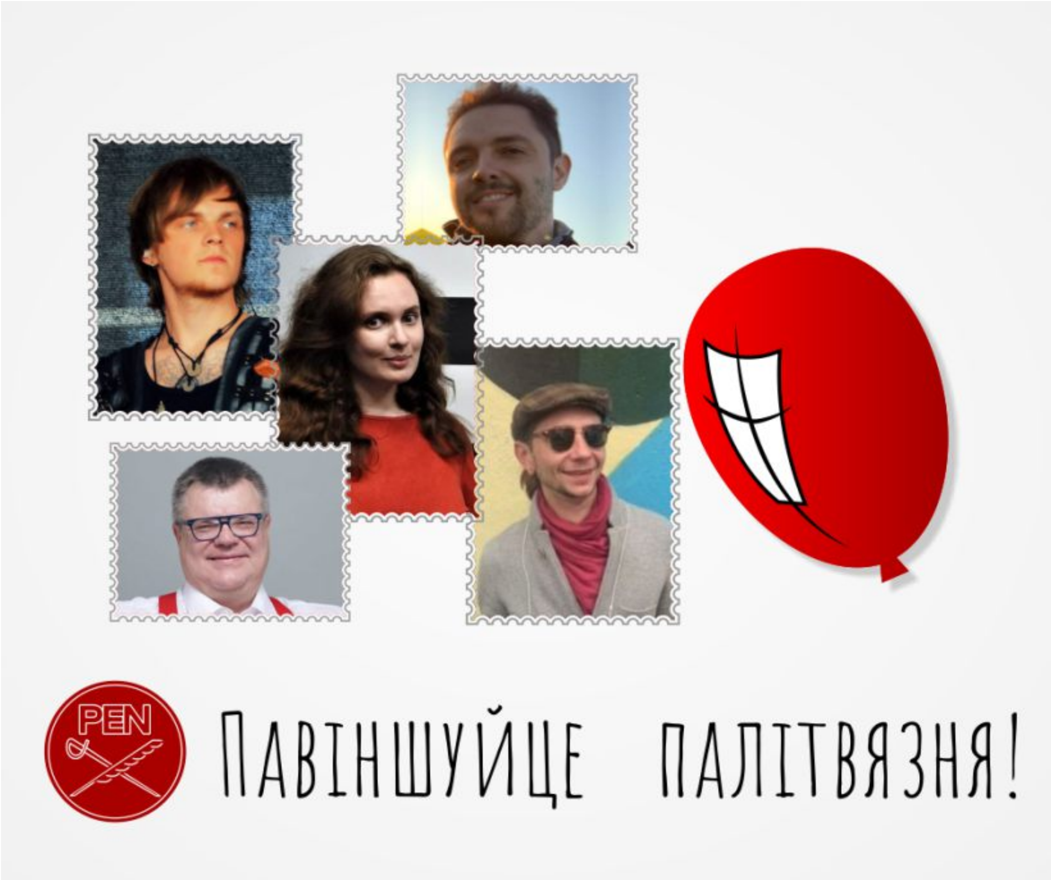
Фота: facebook.com/EUinBelarus

Дыпламаты Еўрасаюза, Вялікабрытаніі, ЗША і Швейцарыі 29 кастрычніка наведалі Курапаты. Яны традыцыйна гэта робяць напярэдадні Дзядоў, «каб згадаць пра незлічоныя жыцці і таленты, знішчаныя пошасцю таталітарызму».

У Шведскай асацыяцыі пісьменнікаў прайшла адукацыйная гутарка пра сітуацыю ў Беларусі з удзелам Дзмітрыя Плакса — беларускага паэта, празаіка, перакладчыка і журналіста і Мікаэля Нюдаля, перакладчыка і выдаўца; мадэравала гутарку Інга-Ліна Ліндквіст, паэтка, пісьменніца, літаратурны крытык.

7. ПАВІНШУЙЦЕ ПАЛІТВЯЗНЯЎ З НАРОДЗІНАМІ

Па стану на 26 кастрычніка ў Беларусі 833 чалавекі прызнаныя палітычнымі зняволенымі, іх колькасць па-ранейшаму працягвае павялічвацца. Гэта, безумоўна, сведчыць пра тое, што ціск і рэпрэсіі з боку ўладаў не толькі не спыняюцца, але і набіраюць моц.

Беларускі ПЭН як аб'яднанне літаратараў асабліва заклапочаны лёсам дзеячаў культуры, якія несправядліва апынуліся за кратамі. У лістападзе 5 чалавекі, якія так ці інакш уключаныя ў працэс культурнага развіцця нашай краіны, будуць спраўляць свой дзень народзінаў за кратамі.

Гэта Антон Шніп, музыка (1 лістапада); Кацярына Андрэева, журналістка, пісьменніца (2 лістапада); Віктар Бабарыка, мецэнат (9 лістапада); Ігар Ярмолаў, танцор (15 лістапада) і Максім Крук, сцэнограф (16 лістапада). Давайце павіншуем разам!

Адрасы для лістоў:

Антону Шніпу і Максіму Круку – СІЗА-1. 220030, г. Мінск, вул. Валадарскага, 2;

Кацярыне Андрэевай – ПК №4. 246035, г. Гомель, вул. Антошкіна, 3;

Віктару Бабарыку – ПК №1. 211440, г. Наваполацк, вул. Тэхнічная, 8;

Ігару Ярмолаву – ПК №17. 213004, г. Шклоў, вул. 1-я Заводская, 8;

pen-centre.by

pen-centre.by/en

info@pen-centre.by

PENBelarus

pencentre

pen_belarus

pencentre

pencentre_by

PEN Belarus

Беларускі
ПЭН
Цэнтр